

gemeente
Stichtse
Wacht

Beleid programma 2

Inleiding

Ook in 2025 zetten we ons in voor een veilige omgeving voor inwoners en ondernemers door het uitvoeren van het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026. We werken aan het voorkomen en bestrijden van ondermijnende criminaliteit, zoals drugshandel, mensenhandel en misbruik van gemeentelijke vergunningen, subsidies en opdrachten. We hebben aandacht voor de risico's en bedreigingen van de snel digitaliserende maatschappij en zorgen dat we snel en adequaat optreden bij incidenten, rampen en (langdurige) crises of de dreiging daarvan.

Met maatschappelijke partners werken we aan maatwerkoplossingen voor inwoners met meervoudige problematiek, die door hun gedrag onveilige situaties en overlast veroorzaken. Ook zetten we ons in om het veiligheidsgevoel van inwoners te verbeteren, onder andere door gebruik te maken van de oren en ogen van onze inwoners en hen weerbaar te maken tegen veelvoorkomende vormen van criminaliteit.

Wat willen we bereiken tot en met 2026?

Een veilige gemeente voor iedereen

Tot en met 2026 geven we uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 om de door de raad vastgestelde kaders, ambities en doelstellingen te behalen. Jaarlijks ontvangt de raad een Veiligheidseffectrapportage waarin verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde veiligheidsbeleid. De algemene ambitie uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 luidt als volgt:

“Een integrale aanpak om overlast verder terug te dringen, nieuwe crises te beheersen, nieuwe vormen van criminaliteit te bestrijden en het behouden van het veiligheidsniveau op geregistreerde vormen van criminaliteit.”

Om deze door de gemeenteraad vastgestelde algemene ambitie uit het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 te behalen, werken we binnen zes geprioriteerde thema's aan de volgende doelstellingen:

1. Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in gemeente Stichtse Vecht.
2. Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij.
3. Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum worden beperkt.
4. Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt.
5. Inwoners en ondernemers voelen zich veilig; het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal.
6. Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de impact voor inwoners en ondernemers beheersen.

Doelenboom en beleidskaders

Algemene ambitie:

'Een integrale aanpak om overlast verder terug te dringen, nieuwe crises te beheersen, nieuwe vormen van criminaliteit te bestrijden en het behouden van het veiligheidsniveau op geregistreerde vormen van criminaliteit.'

Beleidskader:

Integraal Veiligheidsplan Stichtse Vecht 2023-2026 (3 maart 2023)

Relaties met andere bestuurlijke opgaven en prioriteiten:

- 7. Bereikbare, duurzame en verkeersveilige mobiliteit
- 8. Veilige en leefbare buurten, dorpen en landelijk gebied
- 9. Iedereen doet mee en hoort erbij (programma 4 Sociaal) – hoofddoel IBK 'Samen redzaam en verdraagzaam'

Een veilige gemeente voor iedereen

Ondermijning:
voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Stichtse Vecht

Digitale veiligheid:
Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en bedreigingen van de snel digitaliserende maatschappij.

Zorg en veiligheid:
Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum wordt beperkt.

Jeugd en veiligheid:
Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt.

Buurt en veiligheid:
Inwoners en ondernemers voelen zich veilig, het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal.

Risico & crisisbeheersing:
Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de Impact voor Inwoners en ondernemers beheersen.

Top beleidsindicatoren - Een veilige gemeente voor iedereen	P/E	Bron	Nulmeting	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Streef waarde
Veiligheidsbeleving	E	1)	7,6 SV 7,5 NL (2023)				Hoger dan / gelijk aan NL
Percentage dat zich vaak onveilig voelt (in het algemeen)	E	1)	1,7% SV 2,1% NL (2023)				Lager dan / gelijk aan NL

1) Veiligheidseffect rapportage (twee jaarlijks)

Toelichting maatschappelijk effect (causaliteit activiteiten/prestaties/mijlpalen en effecten)

Beoogd effect

We zetten ons in om het veiligheidsgevoel van inwoners daar waar nodig te verbeteren. We streven na dat de veiligheidsbeleving in Stichtse Vecht hoger dan of gelijk aan het landelijk gemiddelde is én dat het percentage dat zich vaak onveilig voelt (in het algemeen) lager dan of gelijk aan het landelijk gemiddelde is.

Toelichting op beoogd effect in 2025

Uit de nulmeting in 2023 blijkt dat we voldoen aan de streefwaarde. In 2025 is het eerst volgende meetmoment na de nulmeting in 2023. De Veiligheidseffectrapportage 2025 geeft inzicht in de mate waarin de uitkomst van de meting in lijn is met de streefwaarde. Er zijn veel andere zaken die het veiligheidsgevoel kunnen beïnvloeden. Denk aan zaken in de persoonlijke levenssfeer, gebeurtenissen in de regio, landelijk of zelfs mondiaal. Ook is de kwaliteit van de fysieke leefomgeving een belangrijke determinant van het veiligheidsgevoel. De topindicatoren zijn geen doel op zich. We volgen vooral de ontwikkeling van de verschillende indicatoren. Op grond van de Veiligheidseffectrapportage beoordelen we of bijsturing of bijstelling van beleid nodig is.

Wat gaan wij daarvoor doen in 2025?

Voorkomen en bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Stichtse Vecht

Bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit (kortweg: ondermijning) is sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld, waarbij legale structuren worden gebruikt voor illegale activiteiten. Ondermijning is niet altijd zichtbaar, maar heeft wel voelbare en merkbare gevolgen voor de inwoners en ondernemers in onze gemeente. Ondermijning is een probleem omdat het de veiligheid, leefbaarheid, economie, het rechtsgevoel en het gezag van de overheid ernstig aantast. Ondermijning komt in veel verschillende vormen voor. Denk hierbij aan drugshandel, mensenhandel, (zorg)fraude, corruptie, oneerlijke concurrentie en afpersing.

Criminelen vormen gezamenlijk een omvangrijk netwerk dat sterk verbonden is en snel reageert op interventies door de overheid. Daardoor kunnen zij invloed uitoefenen op maatschappelijke sectoren en ongewenste sociale druk uitoefenen op de samenleving. Vooral in kwetsbare wijken rekruteren zij jongeren die de verlokkingen van het grote geld niet kunnen weerstaan of zij dwingen hen via

afpersing mee te werken. Het blijkt in de praktijk vrijwel onmogelijk om, als je er eenmaal in zit, weer uit een crimineel netwerk te komen.

De afgelopen jaren hebben we een aanpak ontwikkeld die we kunnen voortzetten en uitbouwen. We hebben landelijke steun voor een stevigere aanpak van ondermijning. We hebben mede dankzij de samenwerking met veiligheidspartners, waaronder politie, Openbaar Ministerie en Regionaal Informatie en Expertise Centrum Midden Nederland (RIEC MN), een steeds betere informatiepositie.

Ook in Stichtse Vecht zien we de genoemde vormen van ondermijning, zoals productie en handel in drugs, witwassen van crimineel vermogen, fraude, bedreiging, intimidatie en (grof) geweld. De Wet Bibob (Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur) biedt het college en de burgemeester de mogelijkheid om te onderzoeken of er gevaar bestaat dat een vergunning, subsidie, overheidsopdracht of vastgoedtransactie zal worden gebruikt voor criminele activiteiten. De Wet Bibob is voor de gemeente daarmee een belangrijk instrument om ondermijning tegen te gaan. Om die reden heeft het college in 2024 de Bibob-beleidsregel geactualiseerd en geïmplementeerd. In 2025 gaan we aan de slag met Bibob-onderzoeken op alle beleidsterreinen uit de geactualiseerde Bibob-beleidsregel.

Mijlpalen

1. We voeren Bibob-onderzoeken uit, onder andere op de nieuwe beleidsterreinen uit de geactualiseerde Bibob-beleidsregel, om criminele inmenging te voorkomen

Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij

De impact van digitale criminaliteit blijft toenemen. Mede door corona is de digitalisering in een versnelling terecht gekomen. De weerbaarheid van inwoners en ondernemers heeft zich echter in een langzamer tempo ontwikkeld.

Op dit moment is gijzelsoftware de meest dominante dreiging. De financiële schade loopt landelijk jaarlijks in de miljoenen euro's. Daarnaast is een opvallende trend 'social engineering' waarbij criminelen zich kunnen voordoen als anderen. Dit vormt een grote bedreiging voor de informatiebeveiliging van particulieren, overheidsorganisaties en bedrijven. Zo zijn informatielekken in veel gevallen geen technisch falen, maar menselijke fouten.

Daarnaast neemt de intensiteit van online oproepen tot verstoringen van de openbare orde overal in Nederland toe. Dit hangt samen met een toenemend maatschappelijk ongenoegen en het feit dat op internet relatief anoniem gecommuniceerd kan worden. De bevoegdheden van de burgemeester sluiten echter steeds minder goed aan op deze digitale ontwikkelingen. Burgemeesters hebben immers (nog) geen online bevoegdheden. Denk aan een 'digitaal gebiedsverbod' bij herhalende oproepen tot rellen en geweld.

Ook worden we steeds afhankelijker van digitale systemen en de onderlinge verbondenheid van die systemen. Vanwege deze keteneffecten wordt de impact van cyberincidenten steeds groter en onzekerder. Voorbeelden van kwetsbaarheden door onderlinge verbondenheid van systemen in Stichtse Vecht zijn de op afstand bedienbare bruggen en sluizen, slagbomen bij spoorwegovergangen en verkeerslichten.

Grootschalige uitval van systemen kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. In het kader van risico- en crisisbeheersing treffen we samen met de Veiligheidsregio Utrecht voorbereidingen om deze risico's te beheersen.

Mijlpalen

1. We brengen de voornaamste digitale kwetsbaarheden en risico's in de fysieke leefomgeving in kaart die tot maatschappelijke ontwrichting kunnen leiden door de keteneffecten

Een gemeente waar maatwerk wordt geleverd voor inwoners met meervoudige problematiek waardoor overlast en onveilige situaties tot een minimum worden beperkt

Steeds vaker krijgen we te maken met inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen zoals psychische klachten of een verslaving. Inwoners zijn in deze gevallen vaak onvoldoende in staat om hun situatie zelf te veranderen. Wetgeving, financieringsstromen, regels en zorginnovaties zijn ingewikkeld. Voor kwetsbare mensen met gebrekkig coördinerend vermogen is het vaak moeilijk uit te vinden bij welk 'loket' ze moeten zijn voor de juiste hulp.

De gevolgen van de decentralisatie van zorgtaken en bijbehorende bezuinigingen maken dat zorgproblematiek verschuift naar veiligheidsproblematiek. De problemen kunnen zo groot worden dat deze mensen een gevaar voor zichzelf of hun omgeving vormen en overlast en veiligheidsproblemen veroorzaken. De complexiteit is er ook in gelegen dat deze inwoners zowel dader als slachtoffer kunnen zijn. Dat maakt dat het zowel om veiligheidsproblematiek als zorgproblematiek kan gaan. Daarbij komt dat deze kwetsbare inwoners met meervoudige problematiek hierdoor vaak te maken krijgen met een overheid die ingewikkeld en veelal gefragmenteerd georganiseerd is. Dit maakt een effectieve uitvoering voor professionals ingewikkeld. Met alle gevolgen van dien voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

In Stichtse Vecht zien wij een toename van meldingen bij politie over personen die verward gedrag vertonen. Dit betreft in veel gevallen cases waarbij passende zorg nodig is, maar de overlast of onveilige situatie leidend is in de aanpak. In 2025 herijken we de lokale persoonsgerichte aanpak om ervoor te zorgen dat voor alle partijen duidelijk is wie welke rol heeft om zorgbehoevende inwoners, die door hun gedrag overlast en onveilige situaties veroorzaken, van adequate hulp te voorzien.

Mijlpalen

1. Herijking van de lokale persoonsgerichte aanpak voor inwoners, specifiek met meervoudige problematiek

Een gemeente waarin jongeren zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen en structurele jongerenoverlast nauwelijks voorkomt

Het is belangrijk dat jongeren in een veilige omgeving kunnen opgroeien. Het opzoeken van de grenzen van het toelaatbare kan onderdeel zijn van een gezonde ontwikkeling van jongeren. Dit kan echter door omwonenden ervaren worden als overlast. Of er sprake is van overlast, is deels ook een subjectief oordeel en hangt mede af van percepties, normen en waarden.

Tegelijkertijd gaan jongeren soms ook objectief beschouwd over de grenzen heen van het toelaatbare. Denk aan rommel op straat gooien, vernieling van publieke eigendommen of fietsen- of winkeldiefstal. Dit gebeurt veelal in groepsverband en door groepsdruk. Soms gaat dit van kwaad tot erger en maken jongeren zich schuldig aan intimidatie, bedreigingen of geweld- en drugsmisdrijven.

Jongeren lopen daarnaast het risico verstrikt te raken in de georganiseerde (drugs)criminaliteit. Eenmaal een voet in deze wereld gezet, maakt het heel moeilijk nog aan de criminaliteit te ontsnappen.

Met veruit het grootste gedeelte van de jongeren in Stichtse Vecht gaat het goed. Er zijn echter ook jongeren in Stichtse Vecht die volgens omwonenden voor overlast zorgen en jongeren die objectief grenzen overschrijden. Daarnaast zijn ook in Stichtse Vecht jongeren die verstrikt zijn geraakt of dreigen te raken in de georganiseerde (drugs)criminaliteit. In 2025 verlengen we de pilot voor een jongerenlocatie in Loenen aan de Vecht met een jaar, om bij te dragen aan een omgeving waar jongeren zich kunnen ontwikkelen en waardoor ervaren jongerenoverlast wordt beperkt.

Mijlpalen

1. Het verlengen van de pilot voor een jongerenlocatie in Loenen aan de Vecht

Inwoners en ondernemers voelen zich veilig, het aantal traditionele geregistreerde misdrijven stijgt niet en de sociale cohesie en participatie zijn optimaal

Het veiligheidsgevoel van inwoners daalt de laatste jaren. Tegelijkertijd daalt ook het aantal woninginbraken, fietsendiefstallen, autokraken, straatroven en andere 'traditionele' vormen van criminaliteit. Er is echter een verschuiving merkbaar van deze traditionele vormen van criminaliteit naar meer ongreepbare en niet altijd direct zichtbare vormen van criminaliteit, zoals drugshandel, mensenhandel, maar ook digitale criminaliteit.

Dat betekent echter niet dat traditionele vormen van criminaliteit verdwijnen. Ondanks de opkomst van de meer ongreepbare vormen van criminaliteit is het van belang om de aanpak van traditionele vormen van criminaliteit te continueren.

Meer dan voorheen wordt landelijke polarisatie, discriminatie, en een dalend vertrouwen in de overheid ervaren. Dit levert spanning in de samenleving op en zijn ontwikkelingen die onveiligheidsgevoelens versterken. Dit terwijl juist sociale cohesie in de buurt, goede kwaliteit van leven en thuisgevoel bijdragen aan het gevoel van veiligheid. Verbinding tussen inwoners, maar ook

tussen inwoners en overheid is van essentieel belang. Daarbij zijn participerende inwoners niet meer weg te denken uit de samenleving. Veel inwoners voelen zich nauw betrokken bij hun straat, buurt of wijk en zetten zich graag in om een steentje bij te dragen.

Ook in Stichtse Vecht zien wij deze trends. Zo zien wij afgelopen jaren een dalend veiligheidsgevoel onder inwoners. Daartegenover zie wij ook in Stichtse Vecht een dalend aantal geregistreerde klassieke criminaliteitsdelicten en uitinwoners soms extreme standpunten, online maar ook in de publieke ruimte. In 2025 benaderen we alle wijkcommissies, dorpsraden en buurtpreventiegroepen om hen actief te betrekken bij de lokale veiligheidsaanpak.

Mijlpalen

1. We benaderen alle wijkcommissies of dorpsraden om hen actief te betrekken bij de lokale veiligheidsaanpak

Adequaat optreden bij de (dreiging van) incidenten, rampen en (langdurige) crises en daarmee de impact voor inwoners en ondernemers beheersen

Risicobeheersing is het verkleinen van de kans dat een risico of dreiging daadwerkelijk uitmondt in een incident of crisis. Crisisbeheersing gaat over het verkleinen van de gevolgen van een crisis en zo snel mogelijk terugkeren naar een 'normale' situatie. Hiermee proberen we de veiligheid te vergroten en de veiligheidsrisico's te beperken binnen onze gemeente.

De burgemeester is het bevoegd gezag bij rampen, crises en (dreigende) openbare ordeverstoringen. Openbare orde-incidenten en -crises worden steeds complexer, duren langer, zijn in toenemende mate gemeentegrens overschrijdend en er zijn steeds meer partijen bij betrokken. Naast de klassieke veiligheidspartners, zoals brandweer en politie, werken wij steeds meer samen met partners die een kritieke of specialistische functie hebben. Denk aan de beheerders van energie-netwerken, de waterschappen, het openbaar vervoer en de omgevingsdienst.

Rampen en crises treffen al snel meerdere beleidsterreinen, systemen en kritische infrastructuren. Ze brengen steeds grotere strategische uitdagingen met zich mee, door de toenemende potentiële impact op inwoners en ondernemers. Omdat crises tegenwoordig ook vaak langdurig van aard zijn, vraagt dit om een nieuwe manier van denken en een nieuwe benadering van de crisisorganisatie. Daarnaast bestaat ook nog steeds de kans op een korte, onverwachte (flits)ramp.

Op regionaal niveau, in de Veiligheidsregio Utrecht, wordt periodiek een risicoprofiel en bijbehorend beleidsplan opgesteld om de actuele fysieke risico's en dreigingen in kaart te brengen en hoe deze te beheersen. Daarbij is digitale kwetsbaarheid van inwoners én systemen ook een groeiend thema dat een plaats krijgt in de planvorming. Stichtse Vecht heeft te maken met aanzienlijke potentiële risico's, mede vanwege de ligging. Denk aan de verkeersader A2, de drukke vaarroute Amsterdam-Rijnkanaal, maar ook aan bedrijven met gevaarlijke stoffen.

Mijlpalen

1. We organiseren een crisisoefening om functionarissen getraind te houden in de lokale crisisorganisatie

Relevante beleidskaders

Voor de opgaven en doelen in het programma Veiligheid is het volgende relevante beleidskader door de raad vastgesteld:

Opgave / Doel	Kaders
Een veilige gemeente voor iedereen	- Integraal Veiligheidsplan Stichtse Vecht 2023-2026 (20 dec 2022)

Going concern-taken

Naast bovengenoemde ambities zijn de volgende reguliere taken onderdeel van het programma Veiligheid:

- Openbare orde en veiligheid
- Crisisbeheersing en brandweer

We monitoren deze taken aan de hand van de op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplichte set indicatoren.

Verplichte indicatoren Rijk	P/E Bron	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Verwijzingen HALT per 10.000 inwoners	E Buro HALT	54	46
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	E CBS	0,8	1,1
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	E CBS	3,1	3,0
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	E CBS	1,1	1,0
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) per 1.000 inwoners	E CBS	2,6	2,7

Verbonden partijen

Binnen dit programma werken we samen met de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). Voor nadere toelichting verwijzen wij naar de paragraaf Verbonden partijen.

Financieel overzicht programma 2

Wat mag het kosten?

Bedragen x €1.000

Programma 2	Begroot 2024 primitief	Begroot 2025	Begroot 2026	Begroot 2027	Begroot 2028
Lasten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-5.772	-6.102	-6.074	-6.067	-6.059
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.188	-2.283	-2.225	-2.225	-2.225
Totaal Lasten	-7.960	-8.385	-8.299	-8.292	-8.285
Baten					
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	10	10	10	10	10
1.2 Openbare orde en veiligheid	44	44	44	44	44
Totaal Baten	54	54	54	54	54
Geraamd saldo van baten en lasten	-7.906	-8.331	-8.246	-8.238	-8.231
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	26	26	26	26	26
Geraamd resultaat	-7.880	-8.305	-8.220	-8.212	-8.205

Toelichting lasten en baten per soort kosten

Veiligheid	Begroting primitief	Begroting	Verschil	Begroting	Begroting	Begroting
	2024	2025	2024-2025	2026	2027	2028
Toegerekende personeelslasten	-1.443	-1.505	-62	-1.455	-1.455	-1.455
Kapitaallasten	-543	-619	-77	-601	-594	-586
Overige lasten	-5.974	-6.261	-287	-6.244	-6.244	-6.244
Totaal lasten	-7.960	-8.385	-425	-8.299	-8.292	-8.285
Totaal baten	54	54	-	54	54	54
Geraamd saldo van baten en lasten	-7.906	-8.331	-425	-8.246	-8.238	-8.231
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	26	26	-	26	26	26
Geraamd resultaat	-7.880	-8.305	-425	-8.220	-8.212	-8.205

Toelichting van de verschillen in de lasten van begroting 2025 versus 2024

Analyse verschillen lasten	Begroting 2024	Begroting 2025	Verschil
Lasten	-7.960	-8.385	-425
Toelichting	Besluit	Taakveld	I/S bedrag
Toegerekende personeelslasten	Begroting 2025	Diverse	S -62
Kapitaallasten	Begroting 2025	Diverse	S -77
Implementatie Bibob	Kadernota 2025	1.2 Openbare orde en veiligheid	S -54
Prijsindexering en aanvullende bijdrage GR	Kadernota 2025	Diverse	S -263
Overige	Begroting 2025	Diverse	S 31
Totaal mutatie lasten programma 2			-425

De volgende budgetten voor beleidsimpulsen vanuit het coalitieakkoord 2022-2026 'Bouwen aan een stevig fundament voor Stichtse vecht', de Kadernota 2024 en de Kadernota 2025 zijn in de Programmabegroting 2025 opgenomen.

Impuls Coalitie akkoord (bedragen x €1.000)	Document	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Omschrijving					
Structurele aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit	Kadernota 2024		-280	-280	-280
Implementatie Bibob	Kadernota 2025			-54	-54
Totaal		0	-280	-334	-334

